

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 3Csp/28/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8816205389
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Vaľuš
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2019:8816205389.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Milanom Vaľušom v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598 zast. JUDr. Barbora Korenecová, advokát so sídlom Slnecná 765/3, 900 45 Malinovo, IČO: 42 174 902, proti žalovanému: J. J., Q.. XX.XX.XXXX, U. F. XXX/XXXX, XXX XX F., o zaplatenie sumy 509,88 eur s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 509,88,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 509,88,- eur od 15.04.2016 do zaplatenia, a to všetko do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobcovi sa p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, o ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku a ktoré trovy je p o v i n n ý zaplatiť žalovaný.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 509,88 eur spolu so zákonným úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 509,88 eur od 15.04. 2006 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. Podanie žaloby odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o úvere č. XXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX žalobca, ako veriteľ, poskytol žalovanému, ako dlžníkovi úver vo výške 331,94 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť spolu s príslušným poplatkom vo výške 177,92 eur, spolu vo výške 509,86 eur za podmienok dohodnutých v Zmluve o úvere, a to v 6 - tich mesačných splátkach po 84,98 eur, počnúc dňom XX.XX.XXXX. V zmysle Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktorú sú neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o úvere, sa žalobca a žalovaný dohodli, že tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a dve tretiny poplatku predstavujú náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívnou s tým spojenou. Žalobca zaslal žalovanému viacpočetné upozornenia na omeškanie so zaplatením splátok. Na uvedené upozornenia žalovaný nereagoval. Vzhľadom na to, že žalovaný neplnil riadne a včas svoj záväzok v zmysle dohodnutých podmienok, čím porušil dojednania predmetnej zmluvy o úvere a stratil výhodu splátok a dňa 15.04.2006 sa stal dlh splatným. Žalobca podal dňa 30.06.2006 trestné oznámenie na Okresné riaditeľstvo Policajného zboru T. Q. W. vo veci podozrenia zo spáchania prečinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona, nakoľko mal žalobca podozrenie, že žalovaný uzatvoril zmluvu o úvere v úmysle úver vôbec nesplácať. Uvedenému podozreniu nasvedčovala aj skutočnosť, že odo dňa uzatvorenia zmluvy o úvere ku dňu podania trestného oznámenia žalovaný nepoukázal v prospech predmetnej zmluvy o úvere žiadnu splátku, a to aj napriek skutočnosti, že mal finančné prostriedky, čo vyplýva z údajov uvedených v žiadosti o úver v časti „mesačné príjmy a výdavky“. Žalobca má teda za to, že žalovaný už v čase uzatvárania zmluvy o úvere vedel, že nebude úver splácať, čím uviedol žalobcu do omylu a spôsobil mu tým škodu. Okresný súd

Vranov nad Topľou trestným rozkazom č. k. 2T/4/2007 - 68 zo dňa 10.01.2007 uznal žalovaného vinným zo spáchania prečinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona a podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal žalobcu ako poškodeného so svojim nárokom na náhradu spôsobenej škody na občianske súdne konanie. Trestný rozkaz Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k 2T/4/2007 - 68 zo dňa 10.01.2007 nadobudol právoplatnosť dňa 14.02.2007 a vykonateľnosť dňa 14.02.2007. Žalovaný ku dňu vyhotovenia návrhu na vydanie platobného rozkazu neuhradil žalobcovi žiadnu platbu.

3. Tunajší súd rozsudkom, č. k. 3Csp/28/2016 - 39 zo dňa 29.05.2017, žalobu žalobcu zamietol a účastníkom konania náhradu trov konania nepriznal.

4. Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie, v ktorom uviedol, že Okresný súd nebol oprávnený prihliadať podľa uvedeného ustanovenia na premlčanie ex offo, nakoľko aplikácia ustanovenia § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa prichádza do úvahy ak ide o spotrebiteľský záväzkovo-právny vzťah. Zmluva však nemá povahu spotrebiteľskej zmluvy podľa ustanovenia § 52 a nasledujúceho zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov. Poukázal na to, že ak dodávateľ konal v dobrej viere, že druhá strana nie je spotrebiteľ, nemôže sa táto osoba dovolať tohto, že mala postavenie spotrebiteľa (ESD, C-464/01 vo veci Johann Gruber proti BaywaAg publikovaný okrem iného V. Švestka J. Spačil J., Škárová, N., Hulmak, N. Akol Občiansky zákonník 1, Varga 1 - 459. Komentár, druhé vydanie, Praha: C.H.Beck, 2009, S.468-469). Ďalej poukázal na to, že jedným zo znakov skutkovej podstaty trestného činu úverového podvodu je aj spôsobenie škody. V prípade ak by uvedený znak nebol naplnený, žalovaná by nebola uznaná za vinnú. Škodou sa na účely tohto trestného zákona rozhodne aj získanie prospechu v príčinnej súvislosti s trestným činom. Škodou sa rozumie aj ujma na zisku, na ktorý by poškodený inak vzhľadom na okolnosti a svoje pomery mal nárok, alebo ktorý by mohol odôvodnene dosiahnuť. Z uvedeného vyplýva, že pri trestnom čine úverového podvodu nie je škodovou len suma rovnajúca sa výške poskytnutého úveru, ale aj odplata za poskytnutie úveru a ďalšie záväzky, ktoré mu vznikli v dôsledku omeškania dlžníka, ktorý žalovaný ako poškodený vzhľadom na okolnosti (dojednaný úrok, zákonný úrok z omeškania, zmluvná pokuta) mal nárok, alebo ktoré mohol dosiahnuť. Zdôraznil, že tak v trestnom konaní ako aj v civilnom konaní dostatočne preukázal, že v prípade absencie konania žalovaného (t. j., že by ho neuviedol do omylu v otázke splnenia úverových podmienok) nedošlo by k uzavretiu zmluvy ani k poskytnutiu úveru a ani k vzniku škody v majetkovej sfére žalobcu. Peňažné prostriedky, ktoré žalobca poskytol žalovanému titulom zmluvy, by žalobca (poškodený) vzhľadom na okolnosti a svoje pomery mohol poskytnúť inému subjektu (klientovi, ktorý by svoje záväzky plnil riadne a včas, t. j. žalobca mohol odôvodnene dosiahnuť zisk). Ďalej poukázal na to, že konanie žalovaného malo charakter úmyslu, čo bolo potvrdené aj trestným rozkazom, ktorým uznal žalovaného vinným zo spáchania úmyselného trestného činu úverového podvodu podľa ustanovenia § 222 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov. Okresný súd Vranov nad Topľou trestným rozkazom odkázal žalobcu s nárokom na náhradu škody na civilné konanie. V tejto súvislosti poukázal na nález Ústavného súdu SR zo dňa 23.11.2011 sp. zn. I ÚS 269/2011-55, podľa ktorého „rozsah viazanosti všeobecného súdu rozsudkom vydaným v trestnom konaní pri rozhodovaní v občianskom súdnom konaní v prípadoch, v ktorých sa zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu zhodujú s okolnosťami relevantnými, resp. podstatnými pre rozhodnutie v občiansko-právnom konaní, nemožno obmedziť len na závery v trestnom, t. j. o spáchaní trestného činu a o tom, kto ho spáchal.“ Namietal, že v danom prípade na plynutie premlčacej doby je nevyhnutné aplikovať ustanovenie § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého „najneskôr sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky (ak ide o škodu spôsobenú úmyselne za 10 rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla).“ Plynutie objektívnej premlčacej doby nezávisí od žiadnej subjektívnej vedomosti žalobcu a jej začiatok sa viaže na objektívne stanovenú skutočnosť vzniku škody. Z uvedeného je zrejmé, že začiatok plynutia subjektívnej a objektívnej premlčacej doby je navzájom nezávislý. Niet pochýb o tom, že konanie žalovaného malo charakter úmyslu, čo bolo potvrdené aj trestným rozkazom, ktorý uznal žalovanú vinnou zo spáchania úmyselného trestného činu úverového podvodu podľa ustanovenia § 222 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov. Okresný súd Vranov nad Topľou v trestnom rozkaze odkázal žalobcu s nárokom na náhradu škody na civilné konanie. Vzhľadom na to, že sa žalovaný dopustil prečinu úverového podvodu, súd mu nemôže poskytnúť ochranu spotrebiteľa, nakoľko by došlo k zneužitiu práva v prospech žalovaného a k neprimeranej ochrane žalovaného. Podľa jeho názoru začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je viazaný na „udalosť, z ktorej škoda vznikla.“ Udalosť, z ktorej škoda vznikla, nemožno stotožňovať iba s protiprávnym úkonom, či udalosťou vyvolávajúcou škodu, lebo tak by mohla objektívna premlčacia doba začať plynúť skôr než ku škode na majetku vôbec došlo, prípadne škoda by mohla vzniknúť až po uplynutí objektívnej premlčacej

doby alebo by nemusela vzniknúť vôbec. Žalobca má za to, že žalobu podal v objektívnej lehote na náhradu škody. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.4.2008 sp. zn. 4Cdo/44/2008, podľa ktorého „dátum právoplatnosti rozhodnutia závisí od procesných platností, ktoré nastali v priebehu konania a s vedomosťou poškodeného o škode a škodcovi priamo nesúvisí.“ Aj keď až v právoplatnom rozhodnutí v trestnom konaní bolo rozhodnuté o vine žalovaného, neplatí automaticky, že týmto dátumom sa žalobca ako poškodený dozvedel o tom, že škoda vznikla a najmä v akom rozsahu vznikla. Žalobcu, ktorý sa snažil mimosúdne motivovať škodcu (žalovaného), aby škodu nahradil dobrovoľne, nie je vhodné sankcionovať (poukázané na zásadu „Vigilantibus iura scripta sunt.“) Žalobca sa v predmetnom konaní nedomáhal zaplatenia dlžnej sumy, ale náhrady škody, pričom plynutie premlčacej doby je upravené odlišne (najmä začiatok plynutia premlčacej doby). Ďalej zdôraznil, že Okresný súd Vranov nad Topľou v danom prípade vec nesprávne právne posúdil, pretože nebol oprávnený prihladiť na premlčanie ex offa v zmysle predmetného podľa ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. O ochrane spotrebiteľa. Aj v prípade, ak by súd posudzoval zmluvu ako spotrebiteľskú, v danom prípade Okresný súd Vranov nad Topľou nebol oprávnený prihladiť na premlčacie ex offa a to vzhľadom na to, že sporové konanie o náhradu škody nemožno subsumovať pod konanie uvedené v predmetnom ustanovení, t. j. konanie o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy. Poukázal aj na skutočnosť, že tretia časť II. hlava prvý oddiel CSP upravujúci spotrebiteľské spory neobsahuje obdobné ustanovenie, ktoré by ukladalo súdu povinnosť prihladiť ex offa na premlčanie. Z uvedeného vyplýva, že aj v prípade, ak by spor medzi žalobcom a žalovaným bol posudzovaný ako spotrebiteľský, súd nie je oprávnený prihladiť na premlčanie ex offa, pretože pojem spotrebiteľský spor podľa ustanovenia § 290 CSP je širší ako pojem v spore o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy „podľa ustanovenia § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa“. Zastáva názor, že v predmetnom konaní nie je vhodné poskytovať zvýšenú ochranu strane sporu (žalovanému), ktorý svojim konaním porušil nielen ustanovenia zmluvy, ale aj zásadu dobrých mravov, predpisy Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka, dokonca sa dopustil trestného činu, ktorým spôsobil žalobcovi škodu. Opačný postup by bol podľa jeho názoru porušením princípov všeobecnej spravodlivosti, porušením princípov, na ktorý je postavený CSP a výsledkom tohto postupu by nebolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúcich stav a poznatky právnej náuky.

5. Krajský súd uznesením, č.k. 11Co/20/2018 - 71 zo dňa 28.06.2018, zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vrátil mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Krajský súd má za to, že odvolanie je dôvodné. Aj podľa názoru odvolacieho súdu nemohol súd prvej inštancie ex offa prihladiť na premlčanie nároku žalobcu, aj keď pôvodná prax súdov bola taká. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR vl. ÚS/11/2016-60 zo dňa 7.2.2018, ktorý skonštatoval nesúlad medzi ustanovením § 5b zákona O ochrane spotrebiteľa a článkom 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s článkom 1 ods. 1 Ústavy SR. Teda, že na premlčanie nemožno prihladiť ex offa, ale len na námietku žalovaného. Odvolací súd po prejednaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vzhľadom na vyššie uvedené nepostupoval správne, ak ex offa prihladol na premlčanie nároku žalobcu.

6. K žalobe žalobca doložil Zmluvu o úvere spolu s Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, Trestný rozkaz Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 2T/4/2007 -68 zo dňa 10.01.2007.

7. Žalobca ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa XX.XX.XXXX zmluvu o úvere, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému úver vo výške 331,94 eur (10.000,- Sk), ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť spolu s poplatkom vo výške 177,92 eur (5.360,- Sk), spolu vo výške 509,86 eur v 6-tich mesačných splátkach po 84,98 eur (2.560,- Sk), počnúc dňom 10.03.2006.

8. Podľa bodu 10 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a dve tretiny poplatku predstavujú náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou.

9. Z rozsudku sp.zn. 2T/4/2007 zo dňa 10.01.2007, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 14.02.2007, vyplýva, že žalovaný bol odsúdený za prečin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov nepodmienečne a súčasne bol žalobca so svojím nárokom na náhradu spôsobenej škody odkázaný na konanie vo veciach občianskoprávných. Žalovaný dňa XX.XX.XXXX vo T. Q. W. pri uzatváraní zmluvy o úvere číslo XXXXXXXX ktorá bola predložená žalobcom, s cieľom získať úver v sume 331,94 eur, zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 177,92 eur, ktorý sa zaviazal splácať v dvanástich mesačných splátkach po 84,98 eur, počnúc dňom 10.03.2006, pričom po prevzatí finančnej hotovosti doposiaľ neuhradil ani časť dlžnej sumy, čím takto

svojím konaním spoločnosti Pohotovosť s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35807898 spôsobil škodu vo výške 509,86 eur.

10. V § 497 Obchodného zákonníka sa uvádza, že zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

11. V zmysle § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20160701?ucinnost=06.02.2006>>, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

12. Podľa § 53 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na predmet plnenia alebo cenu plnenia.

13. Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemá možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy.

14. Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

15. V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

16. Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

17. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

18. V zmysle § 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka, zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

19. Nepochybne zmluva pôvodne uzavretá medzi stranami sporu je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

20. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Právny vzťah je potrebné posudzovať s ohľadom na subjekty a ochranu subjektov. Ak by bola priznaná právna ochrana len tým subjektom, ktorí sú lepšie pripravení, bol by to zásah do rovnosti. Nie je možné predpokladať, že osoba v núdzi bude rovnako dobre poznať právo ako podnikateľ poskytujúci pôžičky. (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5 Obdo 47/2010 zo dňa 20.4.2011)

21. Predmetný právny vzťah medzi žalobcom ako dodávateľom a žalovaným ako spotrebiteľom je teda vzťahom spotrebiteľským, a to s ohľadom na subjekty tohto právneho vzťahu. Aj v prípade spotrebiteľskej zmluvy, ktorá je neplatná, súd musí poskytnúť spotrebiteľovi potrebnú ochranu, nakoľko všetky ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom.

22. Pri závere o tom, že predmetný právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným je potrebné považovať za spotrebiteľský, je potrebné na neho aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

23. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

24. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemeší.

25. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

26. V zmysle článku 3 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

27. Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdného dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejmá aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

28. V danej právnej veci mal súd na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzavretá zmluva o úvere dňa XX.XX.XXXX. Na základe predmetnej zmluvy poskytol žalobca žalovanému úver vo výške 331,94 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť spolu s poplatkom vo výške 177,92 eur, spolu vo výške 509,86 eur v 6-tich mesačných splátkach po 84,98 eur, počnúc dňom 10.03.2006. Trestným rozkazom tunajšieho súdu č.k. 2T/4/2007 - 68 zo dňa 10.01.2007, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 14.02.2007, súd uznal žalovaného za vinného z prečinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona, pričom žalobca bol odkázaný s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

29. Poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom, je oprávnený navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu, pričom návrh musí poškodený uplatniť najneskoršie do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania. Z návrhu musí byť zrejmé, z akých dôvodov a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje. Adhézne konanie prebieha v rámci trestného konania zároveň s rozhodovaním o vine obžalovaného. Pri rozhodovaní o náhrade škody poškodeného voči obvinenému súd aplikuje ohľadom tohto nároku spravidla ustanovenia občianskeho hmotného práva, vrátane ustanovení o náhrade škody, premlčaní, nevynímajúc ustanovenia právneho poriadku o ochrane spotrebiteľa.

30. V predmetnej veci má nárok na náhradu škody žalobcu základ v spotrebiteľskej zmluve. Ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, pričom spotrebiteľ úver prijíma na spotrebu. Teda ide o typicky občianskoprávny vzťah. Spotrebiteľský úver je jeden z najfrekventovanejších občianskoprávných vzťahov.

31. Podľa § 9 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

32. Ako vyplýva z § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka¹⁸⁾ musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatváraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,

l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,

n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,

o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,

q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,

r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,

s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,

t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,

u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,

x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,

y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

33. V zmysle § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1,
- b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

34. Podľa citovaného zák. ust. §9 ods. 2 písm. f), i), j), k) obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je okrem iného údaj o konečnej splatnosti úveru, o počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, ročnú percentuálnu mieru nákladov, ročnú úrokovú sadzbu. V súlade s ustanovením § 11 ods. 1 zákona absencia uvedenej náležitosti v predmetnej zmluve zo dňa XX.XX.XXXX spôsobuje, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

35. Keďže podľa predmetnej zmluvy žalobca poskytol žalovanému úver v celkovej výške 509,86 eur , ktorý mal žalovaný splácať v 6- tich mesačných splátkach vo výške á 84,98 eur, a tento tieto splátky nevrátil, súd ho zaviazal zaplatiť žalobcovi nesplatenú časť úveru v plnej výške.

36. Podľa ust. § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. V zmysle ods. 2, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Uvedeným predpisom je nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

37. V zmysle § 3 ods. 1 cit. nariadenia, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného záväzku.

38. Nakoľko sa žalovaný dostal do omeškania s úhradou peňažného dlhu, súd priznal žalobcovi aj úrok z omeškania, ktorý je v súlade s ustanovením § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Zb.

39. V zmysle § 255 ods. 1 a ods. 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

40. V zmysle § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

41. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

42. Žalobca bol v tomto konaní úspešný v celom rozsahu. Žalobcovi tak po odpočítaní úspechu žalovaného (0%) vznikol nárok na náhradu trov konania v pomere 100 %.

43. Podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

44. Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak, ako je uvedené výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.